

PATVIRTINTA

Mažeikių Senamiesčio progimnazijos vadovo

2021 m. spalio 14 d. įsakymu Nr.V1-80

MAŽEIKIŲ SENAMIESČIO PROGIMNAZIJA

MOKINIŲ MAITINIMO ORGANIZAVIMO TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS

BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mažeikių Senamiesčio progimnazijoje mokinių maitinimo organizavimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) reglamentuoja mokinių maitinimo tvarką ir reikalavimus. Aprašas parengtas vadovaujantis Vaikų maitinimo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr. V-964 Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018-04-10 įsakymo Nr. V-394 redakcija), Lietuvos Respublikos socialinės paramos įstatymu, Mokinių nemokamo maitinimo valstybinėse mokyklose tvarkos aprašu, patvirtintu Švietimo, mokslo ir sporto ministro 2020 m. sausio 24 d. įsakymu Nr. V-76, Mažeikių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2021 m. rugsėjo 28 d. įsakymu Nr.A1-2098 „Dėl lėšų dydžių mokinių nemokamam maitinimui skirtiems produktams įsigyti nustatymo, Socialinės paramos mokiniams teikimo tvarkos aprašu patvirtintu Mažeikių rajono savivaldybės Tarybos 2019 m. vasario 1 d. sprendimu Nr.T1-19 „Dėl socialinės paramos mokiniams teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

2. Vaikų maitinimas Mažeikių Senamiesčio progimnazijoje organizuojamas įstaigoje nustatyta tvarka, vadovaujantis teisės aktais, reglamentuojančiais maitinimo organizavimą, maisto produktų tiekimą, maisto tvarkymą, patalpų ir įrangos priežiūrą, sveikatos bei saugos reikalavimus.

3. Šios Tvarkos aprašo tikslas – nustatyti vaikų, ugdomų Mažeikių Senamiesčio progimnazijoje, maitinimo funkcijas ir sudaryti sąlygas vaikų sveikatai palankiai mitybai.

4. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos:

4.1. **Valgiaraštis** – numatomų patiekti vartoti dienos maisto produktų ir patiekalų sąrašas.

4.2. Kitos sąvokos atitinka 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 853/2004, nustatančiame konkrečius gyvūninės kilmės maisto produktų higienos reikalavimus (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 3 skyrius, 45 tomas, p. 14) (toliau – Reglamentas (EB) Nr. 853/2004), Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatyme, Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatyme, Lietuvos Respublikos produktų saugos įstatyme, Lietuvos Respublikos maisto įstatyme, Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2009 m. rugsėjo 1 d. įsakyme Nr. V-714 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 124:2014 „Vaikų socialinės globos įstaigos: bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. balandžio 22 d. įsakyme Nr. V-313 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 75:2016 „Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programų vykdymo bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. rugsėjo 7 d. įsakyme Nr. V-765 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 79:2010 „Vaikų poilsio stovykla. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2014 m. sausio 22 d. įsakyme Nr. V-50 „Dėl Maisto produktų ženklinimo simboliu „Rakto skylutė“ (toliau – „Rakto skylutė“) ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 1999 m. liepos 1 d.

įsakyme Nr. 288 „Dėl Kakavos ir šokolado produktų techninio reglamento patvirtinimo“ ir Tvarkos aprašo 4 priede išvardytuose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

4.3. **Cukrūs** – monosacharidai ir disacharidai, esantys maisto produkte.

4.4. **Greitai gendantis maisto produktas** – šviežias, atvėsintas arba sušaldytas maisto produktas, kuriam laikyti ir vežti reikalinga tam tikra temperatūra, kurioje jis išlieka saugus vartoti.

4.5. **Iš dalies hidrinti** (iš dalies sukietinti, iš dalies hidrogenizuoti) **augaliniai riebalai** – skysti augaliniai aliejai, hidrinimo proceso metu paversti pusiau kietais.

4.6. **Maisto davinys** – lengvai paruošiami arba paruošti vartoti maisto produktai ar patiekalai, kurie išduodami tam tikram laikotarpiui pagal sveikatos apsaugos ministro nustatytas vidutines rekomenduojamas paros normas ir yra supakuoti, kad būtų galima saugiai nešti, vežti ar kitaip transportuoti.

4.7. **Patiekalas** – paprastai vienoje lėkštėje patiekiamas vartoti šaltas ar šiltas maistas.

4.8. **Pridėtiniai cukrūs** – gėrimo ar patiekalo gamybos metu įdėta sacharozė, fruktozė, gliukozė, gliukozės sirupas, fruktozės sirupas, gliukozės-fruktozės sirupas ir kitų formų monosacharidai ir disacharidai, taip pat cukrūs, esantys įdėtame meduje, sirupuose, vaisių sultyse ir vaisių sulčių koncentratuose.

4.9. **Pritaikytas maitinimas** – maitinimas, kuris užtikrina tam tikro sveikatos sutrikimo (alergija tam tikriems maisto produktams, virškinimo sistemos ligos ar remisinės jų būklės ir kt.) nulemtų, asmens individualių maisto medžiagų ir energijos poreikių patenkinimą, parenkant toleruojamus maisto produktus, jų gamybos būdą, konsistenciją ir valgymo režimą, ir yra raštiškai rekomenduojamas gydytojo.

4.10. **Šiltas maistas** – maistas, patiekiamas kaip karštas patiekalas, iki patiekimo vartoti laikomas ne žemesnėje kaip +63 °C temperatūroje.

4.11. **Tausojantis patiekalas** – maistas, pagamintas maistines savybes tausojančiu gamybos būdu: virtas vandenyje ar garuose, troškintas, pagamintas konvekcinėje krosnelėje, keptas įvyniojus popieriuje ar folijoje. Tausojantiems patiekalams nepriskiriami tarkuotų bulvių patiekalai.

4.12. **Šaltas užkandis** – maisto produktas ar šaltas patiekalas, neįtrauktas į valgiaraštį.

II SKYRIUS

MAITINIMO ORGANIZAVIMO BENDRIEJI REIKALAVIMAI

5. Mažeikių Senamiesčio progimnazija organizuoja mokinių maitinimą taip, kad būtų sudarytos sąlygos mokiniams pavalgyti šilto maisto. Maistas gaminamas atsižvelgiant į fiziologinius vaikų poreikius, amžiaus ypatumus, tinkamos mitybos principus. Mokiniai maitinami mokyklos valgykloje pagal sudarytus valgiaraščius.

6. Maitinimo rūšys:

6.1. nemokamas maitinimas (pietūs ar sausas davinys);

6.2. mokamas maitinimas;

6.3. mokinių, dalyvaujančių vasaros poilsio ar užimtumo stovyklose bei projektuose, maitinimas.

7. Maitinimas organizuojamas remiantis teisės aktų nustatyta tvarka ne anksčiau kaip 2,5 val. ir ne vėliau praėjus 4 val. nuo pamokų pradžios (Dėl Vaikų maitinimo organizavimo tvarkos aprašo „2018 m. balandžio 10 d. įsakymas Nr.V-394“).

8. Maisto produktų pirkimas organizuojamas LR viešųjų pirkimų įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Viešųjų pirkimų procedūras atlieka Mažeikių Senamiesčio progimnazijos Viešųjų pirkimų komisija arba pirkimų organizatorius vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymu bei kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais.

9. Mažeikių Senamiesčio progimnazijos valgyklos pajamų apskaita vykdoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais bei kitais Lietuvos Respublikoje galiojančiais apskaitos teisės aktais.

10. Valgykloje užtikrinamos tinkamos sąlygos darbuotojų ir mokinių rankų higienai: praustuvėse tiekiamas šiltas ir šaltas vanduo, prie praustuvių skysto muilo, dezinfekcinio skysčio, vienkartinės priemonės rankoms nusišluostyti.

11. Apie ekstremaliosios situacijos, ekstremaliojo įvykio ir (ar) karantino metu apie pasikeitusias maitinimo organizavimo sąlygas informuojama pranešimu Tamo dienyne, progimnazijos internetinėje svetainėje arba susisiekus asmeniškai su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais).

III SKYRIUS VALGIARAŠČIO SUDARYMO TVARKA

12. Mažeikių Senamiesčio progimnazijoje yra skelbiami perspektyviniai valgiaraščiai 15-ai dienų;

13. Sudaromas 15 dienų valgiaraštis (toliau – perspektyvinis valgiaraštis); valgiaraščiai sudaromi vadovaujantis 6–10 m. ir 11-15 m amžiaus vaikams rekomenduojamomis paros maistinių medžiagų normomis. Vyr. virėja sudaro perspektyvinį valgiaraštį ugdymo įstaigoje, raštiškai suderina su ugdymo įstaigos vadovu ir Valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba teisės aktuose nustatyta tvarka.

14. Perspektyvinis valgiaraštis keičiamas tuo atveju, kai pasikeičia teisės aktai, kuriais remiantis buvo sudarytas.

15. Mokiniam, turintiems sveikatos sutrikimų (alergija tam tikriems maisto produktams, virškinimo sistemos ligos ar remisinės jų būklės ir kt.), esant gydytojo nurodymams, organizuojamas pritaikytas maitinimas, parenkant toleruojamus maisto produktus, jų gamybos būdą ir valgymo režimą, pagal atskirą valgiaraštį (forma Nr. 027-1/a). Sudarytas ir suderintas su teisės aktuose nustatytomis institucijomis valgiaraštis ugdymo įstaigai pateikiamas ne vėliau kaip per 40 darbo dienų nuo raštiškų gydytojo rekomendacijų (forma Nr. 027-1/a) pateikimo datos. Informaciją apie vaikus, kuriems reikalingas pritaikytas maitinimas, visuomenės sveikatos priežiūros specialistei pateikia gydymo įstaiga.

16. Valgiaraštyje nurodomi patiekalai, patiekalų kiekiai (išeiga) pagal vaikų amžiaus grupes, maisto produktų pavadinimai ir kiekiai gramais.

17. Valgiaraštį sudaro vyr. virėja. Mažeikių Senamiesčio progimnazijos vadovas jį tvirtina. Parengtą ir pasirašytą valgiaraštį. vyr. virėja maitinimo tvarkaraštį suderina ir tvirtina su Maisto ir Veterinarijos tarnyba maitinimo valgiaraštį ir užtikrina, kad juo būtų vadovujamasi.

18. Galimi nereikšmingi dienos valgiaraščio keitimai:

18.1. keičiant vieną tos pačios maisto produktų grupės maisto produktą ar patiekalą kitu maisto produktu ar patiekalu, kai maisto produkto ar patiekalo maistinė ir energetinė vertė išlieka tokia pati arba pakinta ne daugiau 5 proc.;

18.2. keičiant patiekalo sudėtines dalis pagal sezonus (pvz., raugintų kopūstų sriubą – šviežių kopūstų sriuba, burokėlių sriubą – šaltibarščiais);

19. Esant būtinumui keitimus valgiaraštyje gali vykdyti vyr. virėja.

IV SKYRIUS MAITINIMO ORGANIZAVIMAS

20. Mažeikių Senamiesčio progimnazijoje kasdien organizuojami pietūs, kurių metu sudarytos sąlygos mokiniams pavalgyti šilto maisto.

21. Vaikams pateikus gydytojo raštišką nurodymą (forma Nr. 027-1/a) organizuojamas pritaikytas maitinimas.

22. Maitinimas organizuojamas srautais:

22.1. 1-4 klasių mokiniai maitinasi po 2 pamokų;

22.2. 5-8 klasių mokiniai maitinasi po 3 pamokų;

23. Tvarakai palaikyti valgykloje pagal atskirą grafiką budi paskirtas mokytojas.

24. Po skambučio į pamoką mokiniai valgykloje neaparnaujami.

25. Nemokamas mokinių maitinimas:

25.1 skiriamas mokiniams Lietuvos Respublikos socialinės paramos įstatymo numatyta tvarka ir finansuojamas iš valstybės biudžeto.

25.2. skiriamas nuo mokslo metų pradžios (arba nuo informacijos apie priimtą sprendimą dėl socialinės paramos skyrimo mokiniui patalpinimo Socialinės paramos šeimai informacinėje sistemoje (toliau – SPIS) ar jos gavimo progimnazijoje kitos dienos) iki mokslo metų pabaigos arba iki mokinio išvykimo mokytis į kitą švietimo įstaigą;

25.3. pirmų ir antrų klasių mokiniams skiriamas nevertinant šeimos pajamų;

25.4. už mokinių nemokamą maitinimą progimnazijoje atsakingas vadovo paskirtas darbuotojas:

25.4.1. darbuotojas atsakingas už nemokamo maitinimą;

25.4.2. iki Mažeikių rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus specialisto nurodytos datos importuoja pirmų ir antrų klasių mokinių sąrašus į SPIS;

25.4.3. kiekvieną darbo dieną tikrina duomenis SPIS apie mokiniui skirtą nemokamą maitinimą. Sužinojęs apie mokiniui skirtą nemokamą maitinimą, asmeniškai informuoja mokinio klasės auklėtoją, nuroydamas mokinio vardą ir pavardę bei praneša vyr. virėjai.

25.4.4. pildo SPIS nemokamo maitinimo žurnalą;

25.4.5. atsiskaito apie panaudotas mokyklos lėšas iki kito mėnesio 15 d.;

26. Mokiniams vietoj maitinimo pinigai neišmokami;

27. Nemokamas maitinimas poilsio, švenčių ir atostogų dienomis per mokslo metus mokiniams neteikiamas;

28. Mokiniui, kuriam teikiamas nemokamas maitinimas, pakeitus mokyklą, atsakingas darbuotojas informuoja apie tai Mažeikių rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrių.

29. Mokamas mokinių maitinimas:

29.1. mokinių maitinimas organizuojamas valgykloje laikantis nustatytų maisto saugos, kokybės ir maisto tvarkymo reikalavimų bei sudarant sąlygas kiekvienam mokiniui gauti šilto maisto;

29.2. visi pietų metu patiekiami patiekalai nurodomi valgiaraštyje;

29.3. už paslaugas galima apmokėti grynaisiais pinigais arba banko kortele.

V SKYRIUS
MOKINIŲ NEMOKAMO MAITINIMO ORGANIZAVIMO EKSTREMALIOS
SITUACIJOS, EKSTREMALIOJO ĮVYKIO IR/AR KARANTINO METU BENDRIEJI
PRINCIPAI

30. Mokinių nemokamo maitinimo organizavimo ekstremalios situacijos, ekstremaliojo įvykio ir/ar karantino metu bendrieji principai.

31. Ugdymo proceso sustabdymo laikotarpiu (dėl karantino, ekstremalios situacijos, ekstremalaus įvykio), jei tuo metu sustabdomas vaikų maitinimo paslaugų teikimas gimnazijoje, tam tikram laikotarpiui gali būti išduodamas maisto davinyš.

32. Maisto davinyš turi atitikti nustatytas vidutines rekomenduojamas paros normas.

33. Progimnazijos vadovo paskirti asmenys (pvz., socialinė pedagogė, klasių auklėtojai, vyr. virėja, virėja ar kt.), atsakingi už nemokamo maitinimo progimnazijoje organizavimą ekstremaliosios situacijos, ekstremaliojo įvykio ir (ar) karantino metu:

33.1. peržiūri ir patikslina mokinių, kuriems paskirtas nemokamas maitinimas gimnazijoje, sąrašus;

33.2. informuoja (el. dienyne, telefonu ar kitu būdu) mokinių, kuriems paskirtas nemokamas maitinimas progimnazijoje, tėvus (globėjus, rūpintojus) apie maitinimo organizavimo sąlygas ekstremaliosios situacijos, ekstremaliojo įvykio ir (ar) karantino metu. Išsiaiškinama, ar visos šeimos pageidauja gauti maisto davinį, ar nemokamą maitinimą gaunantis mokinys ar jo šeimos nariai turės galimybę atvykti į gimnaziją davinį atsiimti;

33.3. mokinio tėvams (globėjams, rūpintojams) patvirtinus, kad pageidauja gauti maisto davinį, sudaro mokinių, gausiančių maisto davinius, sąrašus;

33.4. konsultuojasi su visuomenės sveikatos specialistu, dirbančiu gimnazijoje, dėl maisto davinio turinio atitikties nustatytoms vidutinėms rekomenduojamoms paros normoms ir patvirtintai nemokamam maitinimui skiriamų lėšų sumai, maisto davinių išdavimo periodiškumo ir kt.;

33.5. informuoja mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus) apie maisto davinių išdavimą pranešimu elektroniniame dienyne ir (ar) telefonu ar kitu būdu. Jeigu šeima neturi galimybės atsiimti maisto davinio gimnazijoje, išimtiniais atvejais (dėl ligos ar kt.) suderina maisto davinių pristatymo į mokinio namus ar kitą vietą laiką;

33.6. pasirinktu periodiškumu kartu su paskirtais asmenimis išduoda maisto davinius ar koordinuoja maisto davinių išdavimą mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams) ar mokiniams.

34. Maisto davinius ruošiantiems ir dalijantiems asmenims rekomenduojama laikytis šių taisyklių:

34.1. nuolat naudoti apsaugos priemonės (medicinines veido kaukes, vienkartinės pirštines ir dezinfekcinę skystį);

34.2. dalijimo metu nerekomenduojama maisto davinius dėti į atsineštus maišelius ar indus. Maisto daviniai turėtų būti iš anksto supakuoti ir paruošti išsinešti;

34.3. ne rečiau kaip kas 2 val. kruopščiai plauti rankas šiltu tekančiu vandeniu ir skystu muilu ir dezinfekuoti jas specialiomis rankų dezinfekcinėmis priemonėmis;

34.4. dalijimo vietoje dažniausiai liečiami paviršiai (durų rankenos, paviršiai, ant kurių dedami maisto produktai, ir t. t.) dažniau nei įprastai turi būti valomi ne tik drėgnu būdu, bet ir dezinfekcinėmis priemonėmis;

34.5. privaloma laikytis ir kitų taisyklių, ekstremaliosios situacijos, ekstremaliojo įvykio ar karantino metu nustatytų Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymais ar Valstybės lygio ekstremaliosios situacijos valstybės operacijų vadovo sprendimais.

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

35. Visuomenės sveikatos specialistas prižiūri maitinimo organizavimo atitiktį Vaikų maitinimo organizavimo tvarkos apraše nustatytiems reikalavimams.
